

ВІДПОВІДАЮЧИ БІЖЕНЦЯМ ТА МІГРАНТАМ: ДВАДЦЯТЬ ПАСТОРАЛЬНИХ ПУНКТИВ ДІЙ

Глобальна міграція - основний виклик для більшості сучасного світу та пріоритет для Католицької Церкви. Своїми словами та вчинками Папа Франциск неодноразово демонструє глибоке співчуття всім, хто переміщений. Свідчення цьому - його зустрічі з мігрантами та біженцями на островах Лампедуза і Лесбос. Свідчення цьому - його заклик до їх повного прийняття: приймати, захищати, підтримувати та інтегрувати мігрантів, біженців та жертв торгівлі людьми¹.

Крім того, Святіший Отець скерує Церкву, щоб допомогти світовій спільноті систематично покращувати своє ставлення до переміщених осіб. Міжнародне політичне співтовариство започаткувало багатосторонній процес консультацій та переговорів з метою прийняття до кінця 2018 року двох Глобальних Договорів, один щодо міжнародних мігрантів, а інший – щодо біженців.

Церква вже визначила свою позицію з багатьох питань, які будуть включені до Глобальних Договорів, і, виходячи з її різноманітного та багаторічного пасторального досвіду, хотіла б активно сприяти цьому процесові. Щоб підтримати цей внесок, Ватиканський Відділ у справах мігрантів та біженців (Дикастерія сприяння цілісному людському розвитку), проконсультувавшись з різними Єпископськими Конференціями та католицькими неурядовими громадськими організаціями, підготувала Двадцять Пунктів дій щодо мігрантів та біженців. Ними не обмежується вчення Церкви про мігрантів та біженців, але вони надають корисні поради, які прихильники католицької віри можуть використовувати, доповнювати та розвивати у їхньому діалозі з урядами щодо Глобальних Договорів. 20 Пунктів засновані на базових потребах мігрантів і біженців та найкращих практиках Церкви. Ці Пункти були схвалені Святішим Отцем.

Відділ у справах мігрантів та біженців, яким керує Святіший Отець, закликає Єпископські Конференції пояснити Глобальні Договори та 20 Пунктів своїм парафіям та церковним організаціям з надією сприяти більш ефективній

¹ Звернення до учасників Міжнародного Форуму "Міграція і Мир", 21 лютого 2017.

солідарності з мігрантами та біженцями. З огляду на великий обсяг питань, що розглядаються в 20 Пунктах, кожна Єпископська Конференція повинна підібрати найбільш доречні пункти для своєї національної ситуації та привернути до них увагу їх уряду, зокрема міністрів, відповідальних за переговори країни щодо Глобальних Договорів. Кожна країна вже почала напрацьовувати свою позицію, і переговори відбудуться протягом перших шести-восьми місяців 2018 року. Ті ж самі пункти більш офіційною мовою, для використання в правовому полі, можна знайти в документі *20 Пунктів дій для Глобальних Договорів*.

Базуючись на досвіді Церкви, 20 Пунктів пропонуються як цінні поради для всіх людей доброї волі, які, можливо, готові їх реалізувати та виступати за включення їх до переговорів у своїй країні. Запрошуємо громадських лідерів, членів усіх конфесій та організації громадянського суспільства об'єднати свої зусилля. Давайте об'єднаймося, щоб *приймати, захищати, підтримувати та інтегрувати* людей, які були змушені залишити свій дім та шукати новий посеред нас.

I - Прийняття: Збільшення безпечних та легальних маршрутів для мігрантів та біженців

Рішення про еміграцію має прийматися вільно та добровільно. Міграція повинна бути упорядкованим процесом, який поважає закони кожної залученої країни. З цією метою слід розглянути наступні моменти:

1. Потрібно уникати колективного або довільного вигнання мігрантів та біженців. Необхідно завжди поважати принцип “неприпустимості примусового повернення”: мігранти та біженці ніколи не повинні бути повернені в країну, яка вважається небезпечною. Застосування цього принципу повинно базуватися на рівні безпеки, що ефективно забезпечується кожній людині, а не на підсумковій оцінці загального стану безпеки країни. Звичайне застосування списку "безпечних країн" часто не враховує реальні потреби безпеки конкретних біженців; вони повинні розглядатися індивідуально.

2. Потрібно збільшити правові шляхи безпечної та добровільної міграції чи переселення. Цього можна досягти, надаючи більше гуманітарних віз, віз для студентів та стажерів, віз для об'єднання сімей (включаючи братів і сестер, бабусь і дідусів та онуків) та тимчасових віз для людей, які втікають від конфлікту у сусідні країни; шляхом створення гуманітарних коридорів для найбільш уразливих груп; а також запускаючи програми приватних та громадських спонсорів, програми щодо переселення біженців у громади, замість концентрації їх в ізоляторах.

3. Цінність безпеки кожної людини – заснована на глибокій повазі до невід'ємних прав мігрантів, шукачів притулку та біженців, - повинна бути коректно збалансована з проблемами національної безпеки. Цього можна досягти організовуючи відповідні навчання для прикордонників; забезпечуючи мігрантам, шукачам притулку та біженцям доступ до основних послуг, включаючи юридичні послуги; забезпечуючи захист тих, хто втікає від війни та насильства; а також шукаючи альтернативні рішення щодо ув'язнення тих, хто в'їжджає до країни без дозволу.

II - Захист: Відстоювання прав та гідності мігрантів та біженців

Церква неодноразово підкреслювала необхідність цілісного підходу до проблеми міграції, глибоко поважаючи гідність і права кожної людини та враховуючи індивідуальність кожної людини. Право на життя є найважливішим з усіх прав і не може залежати від правового статусу людини. З цією метою пропонуються наступні пункти:

4. Емігранти повинні бути захищені своїми країнами походження. Влада в цих країнах повинна надавати достовірну інформацію перед від'їздом; повинна забезпечити легалізацію та сертифікацію всіх каналів еміграції; повинна створити державний департамент для діаспори; і повинна надавати консульську допомогу та захист за кордоном.

5. Іммігранти повинні бути захищені своїми країнами прибуття, щоб запобігти експлуатації, примусовій праці та торгівлі людьми. Цього можна досягти, заборонивши роботодавцям утримувати документи працівників; забезпечуючи доступ до правосуддя для всіх мігрантів, незалежно від їх правового статусу та без негативних наслідків для їх права залишатися; гарантуючи, що всі іммігранти можуть відкрити особистий банківський рахунок; встановлюючи мінімальну заробітну плату, яка застосовується до всіх працівників; і за умови, що заробітна плата виплачується принаймні раз на місяць.

6. Мігранти, шукачі притулку та біженці повинні мати повноваження використовувати свої навички та компетенції з метою поліпшення власного добробуту та процвітання їхніх громад. Цього можна досягти, гарантуючи свободу пересування в країні та надаючи дозвіл на повернення після роботи за кордоном; забезпечуючи достатній доступ до засобів зв'язку; залучаючи місцеві громади до інтеграції шукачів притулку; і розробляючи програми професійної та соціальної реінтеграції для тих, хто вирішив повернутися до своєї рідної країни.

7. Проблема вразливості неповнолітніх без супроводу та неповнолітніх, які відокремлюються від їх сімей, повинна бути вирішена відповідно до Міжнародної конвенції про права дитини. Цього можна досягнути шляхом пошуку альтернативних рішень щодо тримання під вартою неповнолітніх мігрантів, які в'їжджають в країну без дозволу; пропонуючи тимчасову опіку або прийомні сім'ї для неповнолітніх без супроводу або неповнолітніх, відокремлених від сімей; а також створюючи окремі центри для ідентифікації та обробки даних щодо неповнолітніх, дорослих та сімей.

8. Всі неповнолітні мігранти повинні бути захищені відповідно до Міжнародної конвенції про права дитини. Цього можна досягти завдяки обов'язковій реєстрації всіх новонароджених та затверджуючи такі норми, щоби неповнолітні мігранти не ставали нелегалами, коли досягають повноліття, а могли продовжувати свою освіту.

9. Доступ до освіти повинен бути забезпечений усім неповнолітнім мігрантам, шукачам притулку та біженцям, щоби вони мали доступ до початкової та середньої школи за такими ж стандартами, що і громадяни, - незалежно від їх правового статусу.

10. Доступ до благополуччя повинен бути забезпечений усім мігрантам, шукачам притулку та біженцям, поважаючи їхнє право на здоров'я та основні медичні послуги, незалежно від юридичного статусу, а також повинен бути забезпечений доступ до національних пенсійних програм та можливість отримувати пільги у разі переїзду в іншу країну.

11. Мігранти ніколи не повинні стати а-національними чи особами без громадянства відповідно до права на національність, визначене міжнародними конвенціями, а громадянство має бути визнане при народженні.

III - Підтримка: Допомога цілісному людському розвитку мігрантів та біженців

Церква неодноразово підкреслювала необхідність сприяння цілісному людському розвитку мігрантів, шукачів притулку та біженців поряд з місцевими мешканцями. Країни повинні включати мігрантів, шукачів притулку та біженців у свій план національного розвитку. З цією метою слід розглянути наступні моменти:

12. Професійні якості мігрантів, шукачів притулку та біженців повинні оцінюватися та розвиватися в країнах прибуття шляхом гарантування рівного доступу до вищої освіти, курсів спеціалізації, стажування та виробничої практики, а кваліфікація, отримана в іншому місці, має бути затверджена.

13. Потрібно підтримувати соціальне та професійне включення мігрантів, шукачів притулку та біженців у місцеві громади, визнаючи їх свободу пересування та їхнє право вибрати місце проживання; надаючи інформацію на мовах їхнього походження; пропонуючи мовні класи та курси щодо місцевих традицій та культури; надаючи шукачам притулку та біженцям право на працю.

14. Цілісність і добробут сім'ї завжди повинні бути захищені та пропаговані, незалежно від правового статусу. Цього можна досягнути, охоплюючи більш широке возз'єднання сім'ї (бабусі і дідусі, онуки та брати і сестри), незалежно від фінансових вимог; дозволяючи возз'єднаним членам сім'ї працювати; здійснюючи пошук загиблих членів сім'ї; борячись з експлуатацією неповнолітніх; і гарантуючи - якщо вони працюватимуть, їх робота не буде погано впливати на їхнє здоров'я або на їхнє право на освіту.

15. До мігрантів, шукачів притулку та біженців з особливими потребами потрібно ставитися так само, як і до громадян з особливими потребами, яким гарантується доступ до допомоги, незалежно від правового статусу, та включати неповнолітніх без супроводу, які мають інвалідність, та неповнолітніх з інвалідністю, які відокремлюються від їх сімей, у спеціальні освітні програми.

16. Кошти для міжнародного розвитку та надання гуманітарної допомоги, що надсилаються країнам, які отримують значний приплив біженців та мігрантів, що втікають через збройні конфлікти, мають бути збільшені, щоб забезпечити потреби як новоприбулих осіб, так і резидентів. Цього можна досягти фінансуючи створення та розвиток закладів медичної, освітньої та соціальної допомоги в країнах прибуття та розширення програм фінансової допомоги та допомоги місцевим сім'ям у ситуаціях вразливості.

17. Право на свободу віросповідання (як свобода віри, так і її практикування) повинно бути забезпечено всім мігрантам, шукачам притулку та біженцям, незалежно від правового статусу.

IV - Інтеграція: Більша участь мігрантів та біженців у збагаченні місцевих громад

Прибуття мігрантів, шукачів притулку та біженців – це можливість для зростання як для місцевих громад, так і для новоприбулих осіб. Зустріч різних культур є джерелом взаємного збагачення, оскільки включення та участь сприяють розвитку суспільства. З цією метою слід виконати наступні пункти:

18. Потрібно сприяти інтеграції як двосторонньому процесу, який визнає та доцінює багатство обох культур. Цього можна досягти, визнаючи громадянство при народженні; надаючи якомога швидше тимчасове громадянство всім біженцям, незалежно від фінансових вимог або мовних знань (принаймні, для людей старше 50 років); сприяючи об'єднанню сім'ї; і оголошуючи одноразову амністію та легалізацію для мігрантів, які прожили в країні протягом тривалого часу.

19. Потрібно популяризувати позитивні історії про солідарність з мігрантами, шукачами притулку та біженцями. Цього можна досягти за рахунок фінансування проектів міжкультурного обміну; підтримуючи програми інтеграції в місцевих громадах; шляхом документування та поширення передового досвіду в галузі інтеграції; і перекладаючи публічні оголошення на мови, якими володіє більшість мігрантів, шукачів притулку та біженців.

20. Тим, хто змушений втекти від гуманітарних криз і згодом евакуюватися, або зараховані до програм допомоги на репатріацію, повинні бути забезпечені відповідні умови для реінтеграції в країні їхнього походження. Цього можна досягти збільшуючи суму коштів, призначених для тимчасового сприяння постраждалим від гуманітарних криз, та розвиваючи інфраструктуру в країнах повернення; затверджуючи навчальну та професійну кваліфікацію, отриману за кордоном; та заохочуючи швидку реінтеграцію працівників у країнах їхнього походження.